

Pohjanmaa: Muutoksia kemian tutkimuksissa 16.2.2023 alkaen

Oman tuotannon tutkimusten viitevälejä harmonisoidaan ennen yhteiseen välitietojärjestelmään siirtymistä ja PSA-refleksitestin toteutuksessa tapahtuu muutos. Kun P-PSA on välillä 2.0 - 10.0 µg/l, raportoidaan P-PSA-V ja P-PSA-SUH. 13.12.2022 julkaistun eturauhassyövän Käypä hoito -suosituksen mukaisesti vapaan PSA:n osuudella ei ole kliinistä käyttöä eturauhassyövän diagnostiikassa ja seurannassa, jos kokonais-PSA on yli 10 µg/l. Tutkimuksessa P-PSA alin vastattava numeerinen tulos on jatkossa 0.02 µg/l.

4586 P -Alb	Albumiini	
Viiteväli	alle 5 vrk 5 vrk - 13 v tytöt, 14 - 17 v pojat, 14 - 17 v 18 - 39 v 40 - 69 v ≥ 70 v	28 - 44 g/l 37 - 51 g/l 35 - 46 g/l 36 - 48 g/l 36 - 48 g/l (ei muutu) 36 - 45 g/l (ei muutu) 34 - 45 g/l (ei muutu)
4587 P -AFOS	Alkalinen fosfataasi	
Viiteväli	0 - 14 vrk 15 vrk - 1 v 2 - 5 v 6 - 7 v 8 - 9 v tytöt 10 - 11 v 12 - 13 v 14 - 15 v 16 - 18 v pojat 10 - 11 v 12 - 13 v 14 - 15 v 16 - 18 v yli 18 v	60 - 275 U/l 115 - 460 U/l 115 - 390 U/l 115 - 460 U/l 115 - 345 U/l 115 - 435 U/l 90 - 335 U/l 80 - 210 U/l 35 - 125 U/l 115 - 335 U/l 125 - 405 U/l 80 - 445 U/l 55 - 330 U/l 35 - 105 U/l
1071 fP-NH4-ion	Ammonium-ioni	
Viiteväli	0 - 7 vrk yli 7 vrk, aikuiset	alle 110 µmol/l alle 50 µmol/l
6400 B -OHButyr	Beeta-hydroksibutyraatti, kokoveri	
Viiteväli	alle 1 v ≥ 1 v ja aikuiset	≤ 1.7 mmol/l ≤ 0.3 mmol/l

4594 P -CRP	C-reaktiivinen proteiini	
Viiteväli	alle 4 mg/l	
1431 fP-Pi	Fosfaatti, epäorgaaninen	
Viiteväli	alle 1 kk 1 - 6 kk 7 kk - alle 2 v 2 - 12 v 13 - 16 v 17 v naiset, ≥ 18 v miehet, 18 - 49 v miehet, ≥ 50 v	1.50 - 2.60 mmol/l 1.50 - 2.50 mmol/l 1.30 - 2.20 mmol/l 1.20 - 1.80 mmol/l 1.10 - 1.80 mmol/l 0.80 - 1.40 mmol/l 0.76 - 1.41 mmol/l 0.71 - 1.53 mmol/l 0.71 - 1.23 mmol/l
1468 fP-Gluk	Glukoosi	
Viiteväli	alle 7 vrk 8 vrk - 16 v ≥ 17 v	2.9 - 6.5 mmol/l 3.8 - 7.0 mmol/l 4.0 - 6.0 mmol/l
4597 P -GT	Glutamyylitransferaasi	
Viiteväli	< 1 kk 1 kk - 16 v naiset, ≥ 17 v miehet, ≥ 17 v	alle 300 U/l alle 50 U/l alle 40 U/l alle 60 U/l
4828 P -IgG	Immunoglobuliini G	
Viiteväli	0 - alle 1 v 1 - alle 2 v 2 - alle 3 v 3 - alle 4 v 4 - alle 5 v 5 - alle 6 v 6 - alle 7 v 7 - alle 8 v 8 - alle 9 v 9 - alle 10 v 10 - alle 12 v 12 - alle 13 v 13 - alle 14 v ≥ 14 v	2.3 - 8.7 g/l 2.7 - 10.1 g/l 3.6 - 11.3 g/l 4.3 - 12.3 g/l 4.9 - 13.1 g/l 5.4 - 13.7 g/l 5.8 - 14.1 g/l 6.0 - 14.4 g/l 6.2 - 14.5 g/l 6.3 - 14.6 g/l 6.4 - 14.7 g/l 6.5 - 14.9 g/l 6.6 - 15.1 g/l 6.8 - 15.0 g/l
1999 P -K	Kalium	
Viiteväli	0 - 16 v ≥ 17 v	3.3 - 5.2 mmol/l 3.3 - 4.8 mmol/l
2128 P -Korsol	Kortisoli	
Viiteväli	yli 18-vuotiaat klo 6 - 10: 133 - 537 nmol/l klo 16 - 20: 68 - 327 nmol/l	

	<p>Lasten viitevälit perustuvat alla mainittuun julkaisuun, jonka kohortissa yksilöiden välisen variaation on katsottu olevan näytteenoton ajoitusta merkittävämpi tekijä. Tulkinta tapahtuu kysymyksenasettelu ja kliininen tilanne huomioiden.</p> <p>alle 1 kk: 15 - 396 nmol/l 1 - 11 kk: 18 - 552 nmol/l 1 - 11 v: 66 - 410 nmol/l 12 - 18 v: 100 - 480 nmol/l</p> <p>Viite: Bohn MK, Higgins V, Asgari S ym. Pediatric reference intervals for 17 Roche cobas 8000 e602 immunoassays in the CALIPER cohort of healthy children and adolescents. Clin Chem Lab Med 2019;57(12):1968-1979.</p>	
4601 P -Mg	Magnesium	
Viiteväli	alle 1 kk 1 - 2 kk 3 kk - 17 v ≥ 18 v	0.50 - 1.1 mmol/l 0.60 - 1.0 mmol/l 0.70 - 1.0 mmol/l 0.71 - 0.94 mmol/l (ei muutu)
4602 P -Myogl	Myoglobiini	
Viiteväli	naiset miehet	25 - 58 µg/l 28 - 72 µg/l
4760 P -proBNP	Natriureettinen peptidi, B-tyyppin N-terminaalinen propeptidi	
Viiteväli	naiset alle 45 v 45 - 54 v 55 - 64 v 65 - 74 v ≥ 75 v miehet alle 45 v 45 - 54 v 55 - 64 v 65 - 74 v ≥ 75 v	alle 116 ng/l alle 169 ng/l alle 247 ng/l alle 285 ng/l alle 738 ng/l alle 63 ng/l alle 84 ng/l alle 161 ng/l alle 241 ng/l alle 486 ng/l
Tulkinta	Sydämen äkilliseen vajaatoimintaan viittaava päätösraja on alle 50-vuotiailla yli 450 ng/l, 50–75 -vuotiailla yli 900 ng/l ja yli 75-vuotiailla yli 1800 ng/l. Pitoisuus alle 300 ng/l sulkee pois sydämen äkillisen vajaatoiminnan iästä ja sukupuolesta riippumatta.	
Kirjallisuusviite	Januzzi JL et al. NT-proBNP testing for diagnosis and short-term prognosis in acute destabilized heart failure: an international pooled analysis of 1256 patients. The International Collaborative of NT-proBNP Study. Eur Heart J. 2006;27(3):330-7.	
3434 S -NSE	Neuronispesifinen enolaasi	
Viiteväli	alle 17 µg/l	

4869 P -PSA	Prostata spesifinen antigeeni	
Tutkimusrakenne	Vapaa PSA mitataan ja vapaan PSA:n prosentuaalinen osuus lasketaan näytteistä, joissa kokonais-PSA on välillä 2.0 - 10.0 µg/l. Sekä P -PSA, P -PSA-V että P -PSA-SUH raportoidaan järjestelmään. P -PSA vastataan aiemmasta rajasta 0.2 µg/l poiketen tasolle 0.02 µg/l asti.	
Viiteväli	P -PSA < 50 v 50 - 59 v 60 - 69 v ≥ 70 v	alle 2.5 µg/l alle 3.5 µg/l alle 4.5 µg/l alle 6.5 µg/l
Tulkinta	Eturauhassyövän todennäköisyys on suurentunut, jos P -PSA-SUH on alle 15 %.	
4529 fP-Fe	Rauta	
Viiteväli	0 - 13 v tytöt 14 - 17 v pojat 14 - 17 v ≥ 18 v	5 - 25 µmol/l 6 - 30 µmol/l 8 - 31 µmol/l 9 - 34 µmol/l
4567 fP-Transf	Transferrini	
Viiteväli	2.0 - 3.6 g/l	
4259 uS-T4-V	Tyroksiini, vapaa, napaseerumi	
Viiteväli	11.5 - 20.0 pmol/l	
4573 fP-Urea	Urea	
Viiteväli	lapset, alle 4 v tytöt/naiset, 4 - 49 v naiset, ≥ 50 v pojat/miehet, 4 - 49 v miehet, ≥ 50 v	1.3 - 4.0 mmol/l 2.6 - 6.4 mmol/l 3.1 - 7.9 mmol/l 3.2 - 8.1 mmol/l 3.5 - 8.1 mmol/l

Lisätiedot

Tarkemmat tiedot tutkimuksista ja niiden tulkinnasta pyydetään tarkistamaan sähköisestä ohjekirjasta fimlab.fi/ohjekirja.

Tiedustelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta Pohjanmaalla, p. 041 7314 786

Auni Collings, erikoisalojohtaja